

عوامل پیش‌گویی‌کننده عملکرد تحصیلی در دانش‌آموختگان پرستاری

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

زهرا تقریبی^{*} MSc، اسماعیل فخاریان^۱ MD، فخرالسادات میرحسینی^۲ MSc، سیداصغر رسولی‌نژاد^۳ PhD،

حسین اکبری^۴ MSc، حسین عاملی^۵ MSc

^{*} گروه پرستاری مدیریت بهداشت، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

^۱ گروه جراحی اعصاب، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

^۲ گروه هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

^۳ گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

^۴ گروه بهداشت عمومی و آمار، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

^۵ اداره تحصیلات تکمیلی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران

چکیده

اهداف: شناسایی عوامل موثر بر وضعیت تحصیلی از اهمیت ویژه برخوردار است. با توجه به تناقضات موجود در ارتباط با عوامل تاثیرگذار، مطالعه‌ای با هدف شناسایی عوامل پیشگویی‌کننده وضعیت تحصیلی روی کلیه دانش‌آموختگان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام شد.

روش‌ها: در این مطالعه مقطعی کلیه ۴۸۲ دانش‌آموخته کارشناسی پیوسته رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان از سال ۱۳۶۵ تا انتهای ۱۳۸۲ به صورت سرشماری انتخاب شدند. پرسش‌نامه‌ای مشتمل بر اطلاعات دموگرافیک، معیارهای پذیرش، پیشینه و وضعیت تحصیلی دانش‌آموخته مورد استفاده قرار گرفت. اطلاعات با استفاده از آزمون T مستقل و آنالیز رگرسیون خطی چندمتغیره به روش گام‌به‌گام تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: جنسیت مؤنث، استفاده از سهمیه مناطق، سن پایین‌تر در بدو ورود به دانشگاه و معدل دیپلم بالاتر بر عملکرد تحصیلی تاثیر مثبت داشتند ($p < 0.0001$)؛ براساس نتایج آنالیز رگرسیون، ۲۷/۱٪ واریانس مشاهده‌شده در وضعیت عملکرد تحصیلی توسط ۴ متغیر معدل دیپلم، جنسیت، سابقه انتقال از دیگر دانشگاه‌ها و نوع سهمیه ورودی تبیین شد ($F=38.72$ ؛ $p < 0.0001$)؛ معدل دیپلم به تنهایی ۲۲/۴٪ واریانس را تبیین کرد.

نتیجه‌گیری: مسئولان باید با توجه به نقش پیش‌گویی‌کنندگی پیشینه تحصیلی، معیارهای پذیرش و فاکتورهای دموگرافیک در عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری، در راستای بهبود عملکرد تحصیلی آنها برنامه‌ریزی و اقدام نمایند.

کلیدواژه‌ها: عملکرد تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، عوامل پیش‌گویی‌کننده، رشته پرستاری

Predictors of academic performance in nursing alumni of Kashan

University of Medical Sciences

Tagharrobi Z.* MSc, Fakhariyan E.¹ MD, Mirhoseyni F. S.² MSc, Rasoulinejad S. A.³ PhD, Akbari H.⁴ MSc, Ameli H.⁵ MSc

*Department of Health Management Nursing, Faculty of Nursing & Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

¹Department of Nerve Surgery, Faculty of Medicine, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

²Department of Anesthesia, Faculty of Paramedicine, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

³Department of Nursing, Faculty of Nursing & Midwifery, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

⁴Department of Public Health & Statistics, Faculty of Health, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

⁵Postgraduate Studies Office, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran

Abstract

Aims: Identifying the influencing factors on educational performance has specific importance. According to controversies about the role of effective factors, this study was carried out in order to assess the predictors of academic performance in nursing alumni of Kashan University of Medical Sciences.

Methods: In this cross sectional study, all 482 nursing alumni of Kashan University of Medical Sciences from 1986 to the end of 2003 were selected via census method. The questionnaire including demographic data, admission criteria, educational background and academic performance status was used. Data were analyzed using independent T-test and stepwise multivariate linear regression.

Results: Female gender, using of areas quota, lower age and higher high school grade point average (HGPA) had the positive effect on academic performance ($p < 0.0001$). According to regression analysis, 1.27% of the observed variance in the status of academic performance was determined by 4 variables including HGPA, gender, transfer from other universities and quota type ($F=38.72$; $p < 0.0001$); HGPA explained 22.4% of the total variance alone.

Conclusion: With regard to the predictor role of educational background, admission criteria and demographic data in academic performance; it's essential the authorities plan and proceed to improve academic performance of nursing alumni.

Keywords: Academic Performance, Academic Achievement, Predictors, Nursing Major

مقدمه

به منظور ارتقای کیفیت آموزش، گردآوری اطلاعات در خصوص بازده هر نظام آموزشی و عوامل تاثیرگذار بر آن ضروری است [۱]. ارزشیابی آموزشی، از جنبه‌های مهم فرآیند آموزش و مبنایی برای اعتبارگذاری موسسات آموزشی است [۲]؛ از انواع مهم ارزشیابی آموزشی نیز ارزشیابی پیشرفت تحصیلی است [۱]. پیشرفت تحصیلی مفهومی قابل اندازه‌گیری است و با ابزاری به نام آزمون بررسی می‌شود [۳]. با فرض روایی قابل قبول امتحانات در سنجش توانایی دانشجویان، در پژوهش‌های انجام‌شده، نمرات دروس یا دوره‌های تحصیلی به‌عنوان معیار تعیین‌کننده پیشرفت تحصیلی مدنظر قرار گرفته و تجزیه و تحلیل شده است [۴، ۵، ۶].

عملکرد تحصیلی دانشجویان در رشته‌ها، مقاطع و دانشگاه‌های مختلف متفاوت و تابع عوامل فردی و آموزشی متعدد است [۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰]. در دانشگاه علوم پزشکی تبریز، شیوع عملکرد تحصیلی نامطلوب در دانشجویان پرستاری و مامایی ۱۰/۶٪ گزارش شده است [۱۱]. در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ارتش نیز این رقم ۱۶/۹٪ قید شده است [۱۲]. با توجه به متفاوت بودن آمارهای گزارش‌شده در خصوص وضعیت عملکرد تحصیلی [۱۰، ۱۱، ۱۲] و اهمیت ارتقای کیفیت آموزش [۹، ۸، ۱۳، ۱۴]، غربالگری و شناسایی به‌موقع دانشجویان ممتاز و دانشجویان در معرض خطر افت تحصیلی ضروری است. بدیهی است که لازمه شناسایی این‌گونه دانشجویان، تبیین عوامل پیش‌گویی‌کننده وضعیت تحصیلی است. در این ارتباط در گروه‌های پزشکی، بالاخص در دانشجویان پرستاری، پژوهش‌های زیادی صورت گرفته است [۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱] و یافته‌های آنها حاکی از تناقضات متعدد است. در پژوهش الهام‌پور، ۱۱٪ تغییرات عملکرد تحصیلی دانشجویان توسط معدل پیش‌دانشگاهی، ۵٪ آن توسط سهمیه پذیرش، ۷٪ توسط محل سکونت و ۳٪ توسط جنسیت قابل تبیین گزارش شده است [۲۲]. جیمز حصول نمرات بالاتر در امتحان ورودی را از قوی‌ترین عوامل پیش‌گویی‌کننده موفقیت تحصیلی معرفی می‌کند [۲۳]. پارکر پایین‌بودن سن ورود و بدون تاخیر به دانشگاه را از جمله متغیرهای پیش‌بین موفقیت تحصیلی برشمرده است [۲۴] و گرین در این خصوص بر جنسیت مذکر تاکید می‌نماید [۲۵]. هیوتیبی نیز معدل دیپلم را دارای بالاترین قدرت در پیش‌بینی موفقیت تحصیلی می‌داند [۲۶].

با توجه به تناقضات موجود در پژوهش‌های گزارش‌شده، در راستای دستیابی به رسالت دانشگاه و انجام ماموریت موسسات آموزشی در فراهم‌نمودن تسهیلات ویژه به‌منظور موفقیت دانشجویان در کسب مهارت‌های علمی و تخصصی، بررسی عوامل پیش‌گویی‌کننده عملکرد تحصیلی ضروری است. لذا این مطالعه به‌منظور بررسی عوامل پیش‌گویی‌کننده وضعیت تحصیلی در دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی پیوسته رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام شد.

روش‌ها

پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی از نوع مقطعی است و در آن کلیه دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی پیوسته رشته پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان از سال ۱۳۶۵ تا انتهای ۱۳۸۲ که از طریق کنکور سراسری پذیرش شده و برای ثبت نام مراجعه کرده بودند به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. دانشجویانی که به دانشگاه‌های دیگر انتقالی گرفته یا از سایر دانشگاه‌ها مهمان شده بودند، در مطالعه دخالت داده نشدند. در صورتی که دانشجویانی که از سایر دانشگاه‌ها انتقالی گرفته بودند، در مطالعه منظور شدند. در مجموع ۴۸۲ نفر انتخاب و اطلاعات براساس مستندات موجود در آموزش کل، آموزش دانشکده و آموزش شبانه دانشگاه به‌وسیله پرسش‌نامه‌ای مشتمل بر سن، جنس، وضعیت تاهل، محل سکونت، نوع دیپلم، نوع سهمیه قبولی در کنکور ورودی، فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه، معدل دیپلم، رتبه در کنکورهای ورودی و انتقال از سایر دانشگاه‌ها، انتقال موقت (میهمانی) در سایر دانشگاه‌ها، معدل پیش‌دانشگاهی (ویژه دانشجویان نظام جدید)، دوره تحصیلی و وضعیت تحصیلی دانش‌آموخته (معدل دوره کارشناسی) توسط کارشناسان آموزش جمع‌آوری شد.

برای محرمانه نگهداشتن اطلاعات برای هر پرسش‌نامه با توجه به رشته، مقطع و دوره تحصیلی هر فرد، یک کد اختصاص داده شد. لازم به ذکر است که قبل از اجرا، اعتبار صوری پرسش‌نامه به تایید همکاران هیات علمی رسید. تعداد محدودی پرسش‌نامه نیز در اختیار کارشناسان آموزش قرار گرفت و اشکالات مطرح‌شده در تکمیل پرسش‌نامه از سوی آنها در طراحی پرسش‌نامه و راهنمای تکمیل آن لحاظ شد. چون نقصان اطلاعاتی در ارتباط با برخی از عوامل مرتبط احتمالی (رتبه‌های کنکورهای ورودی و معدل دوره پیش‌دانشگاهی) زیاد بود، آن موارد از تحلیل‌ها حذف شدند.

به‌منظور بررسی تاثیر هریک از عوامل مرتبط احتمالی از آزمون T مستقل و به‌منظور ارزیابی دقیق‌تر روابط و تعیین سهم هریک از عوامل موثر در عملکرد تحصیلی از آنالیز رگرسیون خطی چندمتغیره به‌روش گام‌به‌گام به کمک نرم‌افزار SPSS 16 استفاده شد.

یافته‌ها

۵۶/۸٪ افراد نمونه مونث، ۵/۸٪ در بدو ورود متاهل، ۳۶/۷٪ بومی و ۹۳/۶٪ دارای دیپلم تجربی بودند. ۸۳/۶٪ از سهمیه مناطق استفاده کرده، ۸۲/۴٪ در دوره روزانه تحصیل کرده، ۲/۳٪ در سایر دانشگاه‌ها میهمان شده و ۴/۸٪ از سایر دانشگاه‌ها انتقالی گرفته بودند. میانگین سن ورود به دانشگاه $19/84 \pm 2/29$ سال، میانگین معدل دیپلم $14/68 \pm 2/25$ ، میانگین فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه $1/32 \pm 1/96$ سال، میانگین طول مدت تحصیل $8/1 \pm 1/23$ ترم و میانگین معدل دوره کارشناسی $15/71 \pm 1/25$ بود (جدول ۱). جنسیت مونث، استفاده

بحث و نتیجه‌گیری

آنالیز رگرسیون، معدل دیپلم، جنسیت، انتقال از دیگر دانشگاه‌ها و سهمیه پذیرش را به‌عنوان عوامل پیش‌گویی‌کننده وضعیت تحصیلی معرفی نمود. پژوهش حاضر همانند برخی از مطالعات قبلی [۹، ۲۷، ۲۸، ۲۹] حاکی از بهتر بودن وضعیت تحصیلی در دانشجویان دختر بود. در برخی دیگر از مطالعات، تفاوتی بین دو جنس گزارش نشده است [۱۲، ۱۷، ۲۵] و فریشن‌سلاگر با یافته‌ای کاملاً متضاد مواجه شده است [۳۰]. البته برخی از محققان لزوم انجام تحقیقات بیشتر، دقیق‌تر و عمیق‌تر را در این زمینه خاطر نشان ساخته‌اند [۳۱].

نتایج این مطالعه بیانگر عملکرد تحصیلی بهتر در دانشجویان استفاده‌کننده از سهمیه‌های خاص است. نتایج برخی از بررسی‌های قبلی در راستای یافته‌های پژوهش فعلی است [۴، ۶، ۱۳، ۲۸، ۳۲]. این یافته با توجه به مسایل و مشکلات دانشجویانی که از طریق سهمیه‌های خاص به دانشگاه راه یافته‌اند، قابل انتظار بوده و مساعدت بیش از پیش اساتید راهنما، مسئولان ستاد شاهد و مسئولین دانشگاه‌ها را طلب می‌کند. البته اعمال سهمیه‌های بهیاری نیز برای ورود به رشته پرستاری احتمالاً در حصول این نتیجه بی‌تاثیر نیست. در این مطالعه نتایج آنالیز تک‌متغیره همانند برخی از مطالعات پیشین [۸، ۲۷، ۳۲] حاکی از تاثیر منفی سن بر عملکرد تحصیلی بود، حال آن‌که آنالیز رگرسیون نقش پیش‌گویی‌کنندگی این عامل را تایید نکرد. در پژوهش باکویی [۱۴] و فیرینگ [۱۷] نیز تاثیر سن تایید نشده است. در برخی از مطالعات عملکرد دانشجویان مسن‌تر بهتر گزارش شده است که محققان علت آن را جست‌وجوی بیشتر اقدامات حمایتی از سوی دانشجویان مسن‌تر و تجربیات و انگیزه بیشتر آنان برای ارتقای شغلی ذکر کرده‌اند [۱۸، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶]. علی‌رغم این مورد انتظار می‌رود به‌علت مواجه بیشتر دانشجویان مسن‌تر با وقایع استرس‌زای منفی و تاثیر منفی این وقایع بر عملکرد تحصیلی [۱۶]، در پژوهش‌های طراحی‌شده تاثیر منفی سن تایید شود.

یافته‌های این تحقیق نشان‌دهنده تاثیر مثبت معدل دیپلم بر عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری بود. این یافته موید نتایج بسیاری از پژوهش‌های قبلی است [۶، ۹، ۲۲، ۳۰، ۳۷، ۳۸]. کارامر/ از فاکتورهای تاثیرگذار بر عملکرد دانشجویان را موفقیت قبلی در دوره دبیرستان مطرح نموده [۳۹]. سیلینز [۴۰]، گاراولیا [۴۱] و مک‌لیند [۴۲] نیز هریک به‌گونه‌ای تاثیر موفقیت‌های قبلی را در پیشرفت تحصیلی تایید نموده‌اند، در حالی که در مطالعه فیرینگ [۱۷] و باکویی [۱۴] تاثیر این عامل معنی‌دار گزارش نشده است.

عامل انتقال از سایر دانشگاه‌ها به‌عنوان یکی از عوامل پیش‌گویی‌کننده عملکرد تحصیلی گزارش شد. در واقع، این مطالعه بیانگر انتظار بیشتر عملکرد تحصیلی ضعیف‌تر در دانشجویان انتقالی است. از آن‌جا که دانشجویان مشکل‌دار بیشتر برای جابه‌جایی و انتقال اقدام می‌کنند این مورد قابل انتظار بوده و فلاح‌زاده نیز به این نکته اذعان داشته است [۴۳]. در این پژوهش همانند بررسی انجام شده در

از سهمیه مناطق، سن پایین‌تر در بدو ورود به دانشگاه و معدل دیپلم بالاتر از ۱۴/۶۸، بر معدل دوره کارشناسی پیوسته رشته پرستاری تاثیر مثبت معنی‌داری داشت، درحالی‌که تاثیر سایر عوامل از نظر آماری معنی‌دار نبود.

جدول ۱) وضعیت عملکرد تحصیلی در واحدهای مورد پژوهش به تفکیک وضعیت هریک از عوامل مرتبط احتمالی

عوامل مرتبط احتمالی	معدل دوره	سطح معنی‌داری
جنس	زن	۱۶/۰۵±۱/۱۴
	مرد	۱۵/۲۴±۱/۲۴
وضعیت تاهل	متاهل	۱۵/۲۹±۱/۳۷
	مجرد	۱۵/۷۳±۱/۲۴
محل سکونت	کاشان و حومه	۱۵/۷۵±۱/۲۸
	سایر	۱۵/۷۰±۱/۲۱
نوع دیپلم	تجربی	۱۵/۷۲±۱/۲۲
	سایر	۱۵/۵۸±۱/۵۶
سهمیه	مناطق	۱۵/۸۴±۱/۱۹
	غیرمناطق	۱۴/۹۵±۱/۲۷
دوره	روزانه	۱۵/۷۳±۱/۲۸
	شبانه	۱۵/۶±۱/۱۰
سابقه میهمانی در سایر دانشگاه‌ها	ندارد	۱۵/۷۱±۱/۲۵
	دارد	۱۵/۶۲±۱/۱۵
سابقه انتقالی	ندارد	۱۵/۷۳±۱/۲۵
	دارد	۱۵/۲۱±۱/۱۷
فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه	یکسال یا کمتر	۱۵/۷۵±۱/۲۴
	بیش از یکسال	۱۵/۵۹±۱/۲۲
سن	در حد میانگین یا کمتر	۱۵/۸۸±۱/۱۷
	بیش از میانگین	۱۵/۴۲±۱/۳۲
معدل دیپلم	کمتر از میانگین	۱۵/۱۹±۱/۱۸
	در حد میانگین یا بیشتر	۱۶/۱۴±۱/۱۲

جدول ۲) آنالیز رگرسیون چندمتغیره بررسی عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی در دانشجویان رشته کارشناسی پیوسته پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی کاشان

آماره- شاخص	R ²	t	سطح معنی‌داری	B
ثابت مدل	-	۳۳/۳۰	<۰/۰۰۰۱	۱۲/۰۰
معدل دیپلم	۰/۲۲۴	۸/۲۷۴	<۰/۰۰۰۱	۰/۲۱۷
جنس	۰/۰۲۲	۳/۲۳۰	۰/۰۰۱	۰/۳۶۷
انتقال از دیگر دانشگاه‌ها	۰/۰۱۶	-۲/۹۵۱	۰/۰۰۳	-۰/۷۱۰
سهمیه	۰/۰۰۹	۲/۳۰	۰/۰۲۲	۰/۳۶۵

حضور همزمان ۴ متغیر معدل دیپلم، جنسیت، سابقه انتقال و نوع سهمیه ورودی در مدل معنی‌دار بود ($F=۳۸/۷۲$; $p<۰/۰۰۰۱$ ؛ $R^2=۰/۲۷$) واریانس مشاهده‌شده در وضعیت عملکرد تحصیلی توسط ۴ متغیر مذکور تبیین شد و معدل دیپلم به‌تنهایی ۲۲/۴٪ واریانس را تبیین کرد (جدول ۲).

۶- منیری رضوان، قلب‌تراش هاشمیه، موسوی غلام‌عباس. بررسی علل عدم موفقیت تحصیلی در دانشجویان رشته پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان. آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۵؛۱(۱):۴۰۶-۳۵.

۷- تمنای‌فر محمدرضا، نیازی محسن، امینی محمد. بررسی مقایسه‌ای عوامل موثر بر افت تحصیلی دانشجویان مشروط و ممتاز. دانشور رفتار. ۱۳۸۶؛۱۴(۲۴):۵۲-۳۹.

۸- مطلق محمداسماعیل، الهام‌پور حسین، شکورنیا عبدالحسین. علل مشروط‌شدن دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۷؛۱(۱):۹۱-۹۸.

۹- هزاوه‌ئی سیدمحمد مهدی، فتحی یدا، شمشیری مهری. بررسی برخی علل مشروطی از دید دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۸۱-۱۳۸۰. گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۸۵؛۳(۱):۴۲-۳۳.

۱۰- تقریبی زهرا، فخاریان اسماعیل، میرحسینی فخرالسادات، رسولی‌نژاد سیداصغر، اکبری حسین، عاملی حسین. عوامل مرتبط با وقوع مشروطی در دانش‌آموختگان دانشکده پرستاری و مامایی کاشان. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۸؛۱(۱):۹۱-۳۱.

۱۱- رثوفی محمدباقر، صداقت کامران، حنایی جلال، خدادادی خداداد، نظری مهدی، پوزش شهین دخت، و همکاران. عوامل فردی و خانوادگی موثر بر افت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳. مجله پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز. ۱۳۸۶؛۴(۴):۵۲۹-۱۱۳.

۱۲- عالی‌خانی شیرین، مرکزی‌مقدم نادر، برومند سهیلا، زندبگله میترا. بررسی عوامل موثر بر افت تحصیلی دانشجویان پرستاری در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۳. مجله دانشگاه علوم پزشکی ارتش. مجله دانشگاه علوم پزشکی ارتش. ۱۳۸۵؛۲(۲)- ویژه‌نامه ۱۴:۲۴-۸۱۹.

۱۳- عدالت‌خواه حسن، جهانگیری سیفا، خان‌بابازاده مژگان، امانی فیروز، هاشمی‌ار مازیار. وضعیت تحصیلی دانش‌آموختگان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۴؛۵(۲):۵۵-۱۹۳.

۱۴- باکویی فاطمه، خیرخواه فرزانه، سلملیان هاجر، امیدوار شبنم. بررسی عوامل موثر بر وضعیت تحصیلی دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرستان بایل. گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۸۹؛۷(۱):۵۰-۴۴.

15- Wharrad HJ, Chapple M, Price N. Predictors of academic success in bachelor of nursing course. Nurs Educ Today. 2003;23(4):246-54.

16- Huerta CG. The relationship between life change events and academic achievement in registered nursing education students [Dissertation]. Texas: A&M University; 1990.

17- Fearing AD. Predictors of academic performance for minority baccalaureate nursing students [Dissertation]. Illinois: Illinois State University; 1995.

18- McCarey M, Barr T, Rattray J. Predictors of academic performance in a cohort of pre-registration nursing students. Nurs Educ Today. 2007;27(4):357-64.

19- Ali PA, Gavino MIB, Memon AA. Predictors of academic performance in the first year of basic nursing diploma program in Sindh, Pakistan. J Pak Med Assoc. 2007;57(4):202-4.

20- Salamonson Y, Andrew S. Academic performance in nursing students: Influence of part-time employment, age and ethnicity. J Adv Nurs. 2006;55(3):342-9.

21- Iramaneerat C. Predicting academic achievement in the medical school with high school grades. J Med Assoc Thai. 2006;89(9):1497-505.

۲۲- الهام‌پور حسین، مطلق محمداسماعیل، شکورنیا عبدالحسین. تبیین عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه جندی‌شاپور توسط متغیرهای پیش‌بین روانی، اجتماعی، تحصیلی و خانوادگی. آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۴؛۱(۴)- ویژه‌نامه ۸۴:۵-۱۸۴.

بابل [۱۴]، تاثیر وضعیت تاهل، محل سکونت و فاصله زمانی بین دیپلم تا ورود به دانشگاه بر عملکرد تحصیلی تأیید نشد. گرچه در برخی مطالعات تاهل به‌عنوان عامل خطر بروز افت تحصیلی قلمداد شده [۴، ۸، ۱۶] و تاثیر محل سکونت تأیید [۷، ۴۴، ۴۵] و گست بین دو مقطع تحصیلی نیز به‌عنوان یک عامل آسیب‌رسان معرفی شده است [۶، ۸]. این مطالعه همانند پژوهش انجام‌شده در دانشگاه شاهد [۴۵]، تاثیر نوع دیپلم را بر عملکرد تحصیلی تأیید نکرد.

جنسیت موث، استفاده از سهمیه مناطق، سن پایین‌تر در بدو ورود به دانشگاه و معدل دیپلم بالاتر با عملکرد تحصیلی بهتر در دوره تحصیلات کارشناسی پیوسته پرستاری توأم است. لازم به ذکر است در ارتباط با نقش هریک از عوامل بررسی‌شده و توجیه علت تفاوت‌های مشاهده‌شده بین مطالعات مختلف؛ باید به عواملی نظیر زمان، مکان، رشته، مقطع تحصیلی، ابزار و معیار ارزیابی، روش نمونه‌گیری و نحوه آنالیز آماری توجه شود. با توجه به نقش پیش‌گویی‌کنندگی عوامل دموگرافیک، معیارهای پذیرش و پیشینه تحصیلی در عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری، پیشنهاد می‌شود دست‌اندرکاران گزینش دانشجو و برنامه‌ریزی‌های آموزشی در سطوح مدیریتی و اجرایی مختلف، به این عوامل و تاثیر آنها توجه نموده و با انجام اقدامات لازم از نتایج حاصل در نهایت جامعه را بهره‌مند سازند. در ضمن، این مطالعه براساس داده‌های موجود انجام شده و به‌علت این محدودیت و پرداختن به بسیاری از عوامل تاثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی از سوی محققین مقدور نبوده است. لذا توصیه می‌شود که پژوهش‌های آتی در دانشجویان مشغول به تحصیل انجام شود.

تشکر و قدردانی: پژوهشگران از معاونت محترم دانشگاه علوم پزشکی کاشان و کلیه کارشناسانی که در جمع‌آوری اطلاعات همکاری داشتند، قدردانی به‌عمل می‌آورند.

منابع

- ۱- سیف‌علی‌اکبر. اندازه‌گیری سنجش و ارزشیابی آموزشی. ویرایش سوم. تهران: انتشارات دوران؛ ۱۳۸۲.
- ۲- مرکز توسعه و مطالعات آموزش پزشکی اصفهان. واژه‌شناسی توصیفی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۷۹؛۱(۲):۵۰.
- ۳- شوئر لوتل اوگاست. اندازه‌گیری و ارزشیابی در آموزش. گنجی حمزه، مترجم. تهران: انتشارات بعثت؛ ۱۳۷۷.
- ۴- ده‌بزرگی غلامرضا، موصلی حیدرعلی. علل افت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه شیراز ۱۳۷۸. مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل. ۱۳۸۲؛۲(۲):۸۵-۷۴.
- ۵- فخاریان اسماعیل، تقریبی زهرا، میرحسینی فخرالسادات، رسولی‌نژاد سیداصغر، اکبری حسین، عاملی حسین. وضعیت تحصیلی دانش‌آموختگان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان و عوامل مرتبط با آن. مجله راهبردهای آموزش. ۱۳۸۸؛۲(۲):۹۲-۱۳.

Med Educ. 2002;36(2):154-9.

36- Walker K, Satterwhite T. Academic performance among African American and Caucasian college students: Is the family still important?. Coll Stud J [updated 2002, Mar 1; cited 2009, Apr 9]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_1_36/ai_85007775?tag=artBody;col1.

37- Meshkani Z. High school achievement as a predictor for university performance. J Med Educ. 2004;5(1):11-2.

38- Potolsky A, Cohen J, Saylor C. Academic performance of nursing students: Do prerequisite grades and tutoring make a difference?. Nurs Educ Perspect. 2003;24(5):246-50.

39- Karemera D, Reuben, LJ, Sillah, M. The effects of academic environment and background characteristics on student satisfaction and performance: The case of South Carolina State University's School of Business. Coll Stud J [updated 2003, Jun 1; cited 2009, Apr 4]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_2_37/ai_103563753?tag=content;col1

40- Sayles S, Shelton D, Powell H. Predictors of success in nursing education. ABNF [updated 2003 Nov/Dec; cited 2010, Aug 8]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0MJT/is_6_14/ai_112905385?tag=content;col1.

41- Garavalia LS, Gredler ME. Prior achievement, aptitude and use of learning strategies as predictors of college student achievement. Coll Stud J [updated 2002, Dec 1; cited 2009, May 5]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_4_36/ai_96619969?tag=content;col1.

42- McClelland E, Yang JC, Glick OJ. A statewide study of academic variables affecting performance of baccalaureate nursing graduates on licensure examination. J Prof Nurs. 1992;8(6):342-50.

۴۳- فلاح‌زاده محمدحسین، رضایی ریتا. بررسی همبستگی برخی از فاکتورهای پیش‌دانشگاهی با عملکرد تحصیلی و موفقیت دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز. ۱۳۸۴؛(۴)- ویژه‌نامه ۲۲(۴۵)-۱۰-۲۰.

۴۴- خزاعی زهره، خزاعی طیبه، بابایی میثم. بررسی روند تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مقطع علوم پایه. گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۸۷؛(۳):۵۱-۱۴۸.

۴۵- زاهدی‌اصل محمد. عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه شاهد. فصل‌نامه دانشگاه شاهد (دانشور). ۱۳۷۴؛(۱۰-۹):۳-۵۲-۴۱.

23- James D, Chilvers C. Academic & non-academic predictors of success on the Nottingham undergraduate medical course. Med Educ. 2001;35(11):1056-64.

24- Parker GB. On our selection: Predictors of medical success. Med J Aust. 1993;158(11):747-51.

25- Green BN, Johnson CD, Mccarthy K. Predicting academic success in the first year of chiropractic college. J Manipulative Physiol Ther. 2003;26(1):40-6.

26- Hutapea RA. The investigation of selected admission variables to predict students' school in Indonesia [Dissertation]. California: University of Southern California; 1991.

۲۷- یوسفی مشعوف‌رسول، سعیدی‌جم مسعود. بررسی وضعیت روند تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی مقطع علوم پایه همدان طی ۵ سال. طب و تزکیه. ۱۳۸۱؛(ویژه‌نامه ۴۵):۲۱-۱۶.

۲۸- مطلب‌نژاد مینا، بیژنی علی، عیسی‌پور رضا، قنبری مهکام. وضعیت روند تحصیلی دانشجویان رشته دندان‌پزشکی مقطع بالینی دانشگاه علوم پزشکی بابل (ورودی‌های ۷۵-۱۳۷۲). مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل. ۱۳۸۲؛(۲):۱۱-۷.

29- Mills C, Heyworth J, Rosenwax L, Carr S, Rosenberg M. Factors associated with the academic success of first year health science students. Adv Health Sci Educ Theory Pract. 2009;14(2):205-17.

30- Frischenschlager O, Haidinger G, Mitterauer L. Factors associated with academic success at Vienna medical school. Croat Med J. 2005;46(1):58-65.

۳۱- حق‌دوست علی‌اکبر، اسماعیلی آرین. پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی ورودی سال‌های ۱۳۷۴ لغایت ۱۳۸۲ دانشگاه علوم پزشکی کرمان. گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۸۷؛(۲):۷۵-۸۰.

۳۲- آقاجانی‌دلاور مولود، امیدوار شبنم. روند تحصیلی فارغ‌التحصیلان مامایی و دانشجویان ورودی سال‌های ۷۶-۱۳۷۱ دانشگاه علوم پزشکی بابل. مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل. ۱۳۸۲؛(۳):۶۲-۶۰.

33- Ofori R, Charlton JP. A path model of factors influencing the academic performance of nursing students. J Adv Nurs. 2002;38(5):507-15.

34- Radke KJ, Rideout K. Factors related to academic performance of nursing students in a graduate physiology course. J NY State Sch Nurs Teach Assoc. 2000;31(1): [cited 2009, Apr 9]. Available from: <http://www.nysna.org/publications/journal/journal.htm>.

35- Kay-Lambkin F, Pearson SA, Rolfe I. The influence of admission variables on first year medical school performance.